

Remissvar

Stockholm 2025-10-27

Till: kn.remissvar@regeringskansliet.se
lotta.lewin-pihlblad@regeringskansliet.se (kopia)

Nya samverkansformer, modern byggnads- och reparationsberedskap – för ökad försörjningsberedskap (SOU 2025:68)

Dnr: KN2025/01289

Läkemedelsindustriföreningen (Lif) har genom remiss den 7 juli 2025 beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerat betänkande från utredningen om näringslivets försörjningsberedskap.

Sammanfattning

Lif välkomnar betänkandet som ger ett flertal konkreta och konstruktiva förslag och rekommendationer på samverkansformer mellan offentliga och privata aktörer. Betänkandet visar tydligt att förståelsen för att det privata näringslivet utgör ryggraden i totalförsvaret – och därmed är helt avgörande för försörjningsberedskapen – har ökat. Lif anser dock att i praktiskt handlande så ses inte näringslivet fullt ut som den nödvändiga strategiska partnern som situationen kräver.

Lif delar utredningens bedömning att huvuddelen av de avtal som tecknas för att stärka försörjningen av varor och tjänster vid fredstida kris, höjd beredskap och krig även fortsättningsvis kommer att ske genom tillämpning av ordinarie upphandlingslagstiftning. Lif gör bedömningen att detta också torde gälla annan existerande prissättnings- eller inköpsprocess för läkemedel. Vi delar också utredningens förslag om att vid samverkan och i avtal med företag ska offentliga aktörer alltid överväga försörjningsberedskapsaspekter, om upphandlingens art motiverar detta. Lif tillstyrker också förslaget om ett nytt system för försörjningsberedskapsavtal (F-avtal) för de avtal som inte omfattas av ordinarie upphandlingsregler.

Specifika kommentar

Nya samverkansformer mellan företag och offentliga aktörer

Lif delar utredningens bedömning om att avtals- och författningsberedskapen behöver stärkas. När staten vill stärka företagens roll i beredskapen bör fokus vara att minska regelbördan,

effektivisera säkerhetsskyddslagstiftningen och skapa tydligare förutsättningar och processer för samarbete. Det finns dock ingen standardlösning som passar samtliga sektorer. Behoven och formerna för samverkan skiftar mellan sektorerna, varför en statisk modell för samverkan som ska gälla för alla sektorer inte är lämplig väg framåt.

Resursprioritering försörjningsberedskap

Lif tillstyrker utredningens förslag om att MSB - med stöd av civilområdesansvariga länsstyrelser, sektorsansvariga myndigheter och Försvarmakten - ska upprätta en allmän prioriteringsordning för försörjningsberedskap och på förfrågan från offentliga och privata aktörer bistå med bedömningar över lämplig prioritering och fördelning av tillgängliga offentliga resurser i händelse av allvarliga försörjningsavbrott. Lif påtalar vikten av att även relevanta representanter för det privata näringslivet involveras i detta arbete.

Försörjningsberedskapsavtal (så kallade F-avtal)

Lif tillstyrker förslaget om ett nytt system för försörjningsberedskapsavtal (F-avtal) för avtal som inte omfattas av ordinarie upphandlingsregler, eller som inte omfattas av EU-rätten. Vi delar bedömningen att avtalen ska avse sådan verksamhet och leverans som syftar till att vid fredstida krissituationer, höjd beredskap och krig upprätthålla den försörjning av varor och tjänster som är nödvändig för att trygga befolkningens överlevnad, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna eller bidra till det militära försvarets inklusive allierade militära styrkors förmåga. Det ska även finnas en risk för allvarliga samhällskonsekvenser om behovet inte tillgodoses och behovet ska inte kunna tillgodoses på ett från allmän synpunkt mindre ingripande sätt.

Lif tillstyrker utredningens förslag att MSB (från årsskiftet 2025/2026 MCF) ska ansvara för att föra ett register över försörjningsberedskapsavtalen och regelbundet upprätta en avtalslägesbild som ska stämmas av med relevanta aktörer inom det civila och militära försvaret.

Tvingande lagstiftning

Lif ser flera risker med utredningens förslag om lagstiftning där företag skulle tvingas vidta åtgärder för främjande av försörjningsberedskapen vid fredstida kriser, höjd beredskap eller krig. Försörjningsberedskap bygger ytterst på att företag vill och kan bidra. För att det ska fungera krävs partnerskap, förtroende och långsiktighet – inte tvångslagstiftning. Det torde föreligga risk för att svensk konkurrenskraft om internationella investeringar påverkas negativt om lagstiftningen inte ses som rimlig, förutsägbar och tydlig. Om betänkandets förslag om tvingande lagstiftning tas vidare är det kritiskt att den utredning som föreslås av utredningen får i uppgift att inte bara utreda de juridiska förutsättningarna för samt innehållet i en försörjningsberedskapslag utan även grundligt utvärderar eventuella negativa konsekvenser för svensk konkurrenskraft och näringslivets tillväxt. Negativa konsekvenser som i realiteten skulle minska den svenska försörjningsberedskapen.

Ett exempel på pågående arbete med tvingande lagstiftning finns inom ramen för utredningen "Säkrare tillgång till läkemedel" (S 2025:07) som inför delbetänkandet mars 2026 ska

De forskande
läkemedelsföretagen

"analysera och föreslå en lämplig ordning för tvingande fördelning eller omfördelning av läkemedel".

RISE samhällsuppdrag

Lif tillstyrker utredningens förslag att RISE samhällsuppdrag ska utökas, och ges i uppdrag att upprätthålla verksamheten inom industriforskning i institutsform, provning och certifiering även under fredstida kriser, höjd beredskap och krig och vidta sådan planering och sådana åtgärder som detta kräver. RISE ska också stödja näringslivets och offentlig sektors produktionsomställning inför och vid kris, höjd beredskap och krig.

Med vänliga hälsningar

Sofia Wallström
Generalsekreterare